

testamentet. Snart kan man äfven spåra, hurusom vissa personer och tilldragelser från gamla testamentet uppfattas såsom typer för Kristi person och lif, och denna uppfattning, som kunde stödjas på Kristi ord hos Lucas 24: 44 till lärjungarna om profetiornas uppfyllelse, utbildas i synnerhet på 1100-talet af Hugo af S:t Victor, Honorius af Autun och Rupert af Deutz. Vissa element af denna typologi voro gamla, men den genomförda sammanställningen i dess helhet var ny.

Fullt tillämplad möter oss den typologiska uppfattningen inom den bildande konsten på en berömd altarpuppats af emalj från 1181 uti Klosterneuburg, som innehåller femton grupper om hvardera tre taflor, en ur frälsharens lif (»sub gratia») och två ur gamla testamentet (förebilder »ante legem» och »sub lege»). Till annunciatio Domini svara sålunda annunciatio Ysaac och annunciatio Samson, till Judas' kyss Abels och Abners död o. s. v.¹. Att just denna typologiska sammanställning haft någon större spridning eller legat till grund för flera konstverk, därom veta vi ingenting. De senare exempel vi hafva på parallella bildcykler ur gamla och nya testamentet, såsom väggmålningarna i Brixen och i Emausklostret vid Prag, följa icke samma schema. Flera typologier hafva tydligen på olika tider och olika orter uppstått tämligen oberoende af hvarandra, fast med bibehållande af den gemensamma grundsynpunkten och med beröringspunkter sins emellan. Med den stigande kulturen af Jungfru Maria följde, att man äfven för hennes lif, sådant legenden berättade det, uppsökte förebilder, och så utvecklade sig äfven en Maria-typologi.

Den förnämsta, i alla fall på grund af sin spridning

¹ Förebilderna äro delvis de samma som i Biblia pauperum, men de leoninska hexametrarne helt andra. — Se Otte a. a. I: 507, och Camesina und Heider, *Der Altaraufsatz im Chorherrnstifte zu Klosterneuburg*. Wien 1860.